

Uzasadnienie

Konieczność nowelizacji rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz. U. poz. 493, z późn. zm.) wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 30c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, z późn. zm.), wprowadzonego art. 28 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.), wynika z potrzeby doprecyzowania sposobu realizacji zadań jednostki systemu oświaty w okresie jej czasowego ograniczenia funkcjonowania.

Projekt rozporządzenia określa rozwiązania, które pozwalają dyrektorowi Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (CKE) na wprowadzenie w roku szkolnym 2019/2020 zmian w harmonogramie przeprowadzania egzaminów zewnętrznych. Komunikat w sprawie zmiany harmonogramu zostanie ogłoszony nie później niż na 21 dni przed terminem danego egzaminu. Dyrektor CKE będzie obowiązany, w terminie 2 dni od dnia ogłoszenia komunikatu w sprawie zmiany harmonogramu przeprowadzania egzaminów zewnętrznych, dostosować informację o sposobie organizacji i przeprowadzania danego egzaminu. Jednocześnie zostają utrzymane w mocy wszystkie dokonane już czynności dotyczące organizacji i przeprowadzania danego egzaminu zewnętrznego.

Projekt przewiduje, że przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, nie później niż na 3 dni przed terminem danego egzaminu, potwierdzi powołanie członków i przewodniczących zespołów nadzorujących przebieg danego egzaminu w salach egzaminacyjnych i w miejscach przeprowadzania części praktycznej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i egzaminu zawodowego oraz zespołów przedmiotowych do przeprowadzenia części ustnej egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów. Natomiast szkolenie dla członków zespołu egzaminacyjnego przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, jego zastępca lub wyznaczony przez przewodniczącego członek zespołu egzaminacyjnego będzie mógł przeprowadzić najpóźniej w dniu przeprowadzania danego egzaminu.

W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty projekt rozporządzenia wyłącza stosowanie niektórych przepisów:

1) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w zakresie:

- zadań CKE - współpracy z instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie egzaminowania, inicjowania lub organizowania badań, analiz i testów diagnostycznych oraz opracowywania nowych rozwiązań w zakresie egzaminowania oraz realizowania porozumień międzynarodowych i międzyresortowych w zakresie przeprowadzania egzaminów zewnętrznych,
- zadań okręgowych komisji egzaminacyjnych – przeprowadzania próbnych zastosowań zadań w zakresie określonym przez CKE, w warunkach zapewniających ich ochronę przed nieuprawnionym ujawnieniem oraz szkolenie kandydatów na egzaminatorów.

Przedłużający się okres czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty spowodował konieczność wprowadzenia dodatkowych rozwiązań umożliwiających szkołom działanie w zmienionych warunkach organizacyjnych.

Obecnie, zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia, praktyki zawodowe uczniów technikum i słuchaczy szkoły policealnej, zaplanowane do zrealizowania w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty, realizuje się do końca roku szkolnego 2019/2020. Biorąc pod uwagę, że realizacja praktyk zawodowych odbywa się na podstawie umowy zawieranej przez dyrektora szkoły z pracodawcą oraz możliwe do wystąpienia trudności w tym zakresie, nowelizacja rozporządzenia przewiduje wprowadzenie możliwości organizacji tych praktyk także w klasach (semestrach) programowo wyższych.

Ponadto, w sytuacji wprowadzenia stanu epidemii oraz wynikających z tego faktu ograniczeń przekładających się bezpośrednio na kondycję firm, proponuje się, aby w przypadku uczniów klas programowo najwyższych branżowych szkół I stopnia będących młodocianymi pracownikami, którzy po zakończeniu czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty nie będą mogli kontynuować nauki zawodu u pracodawcy z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, uczniowie ci uzyskali roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć prowadzonych w ramach praktycznej nauki zawodu, o której mowa w art. 44h ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, za faktyczny okres realizacji nauki zawodu.

Projekt rozporządzenia wprowadza ponadto rozwiązania, które dostosowują przeprowadzenie postępowania rekrutacyjnego do publicznych szkół ponadpodstawowych do zmienianych terminów przeprowadzenia egzaminu ósmoklasisty, w tym także terminów ogłoszenia wyników tych egzaminów, które są przeliczane na punkty rekrutacyjne w tym postępowaniu.

Zaproponowano, aby terminy postępowania rekrutacyjnego na rok szkolny 2020/2021 do szkół dla młodzieży zostały ogłoszone przez Ministra Edukacji Narodowej, natomiast terminy postępowania rekrutacyjnego na rok szkolny 2020/2021 do szkół dla dorosłych, branżowej szkoły II stopnia oraz szkoły policealnej - przez właściwego kuratora oświaty.

W przypadku kandydatów do szkół prowadzących kształcenie zawodowe, którzy nie będą mogli odbyć odpowiednich badań lekarskich lub psychologicznych przed przyjęciem do szkoły, a co za tym idzie nie będą mogli w tym terminie przedłożyć dyrektorowi szkoły odpowiedniego zaświadczenia lub orzeczenia, rodzice tych kandydatów lub kandydaci pełnoletni zobowiązani będą do poinformowania o tym dyrektora szkoły (w postaci papierowej lub elektronicznej) wskazując na przyczynę niedotrzymania terminu. W takiej sytuacji zaświadczenie lub orzeczenie będzie można przedłożyć nie później niż do 25 września 2020 r. Nieprzedłożenie do 25 września 2020 r. zaświadczenia lub orzeczenia będzie równoznaczne z rezygnacją z kontynuowania nauki w szkole, do której uczeń został przyjęty, a w przypadku szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe – w oddziale realizującym kształcenie w zawodzie, do którego został przyjęty.

Biorąc pod uwagę zgłaszane przez jednostki samorządu terytorialnego problemy jakie mogą się pojawić z przeprowadzeniem zaplanowanych na kwiecień postępowań konkursowych na stanowiska dyrektorów jednostek systemu oświaty w związku z ogłoszeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii związanego z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 oraz wprowadzeniem szeregu ograniczeń, nakazów i zakazów, Minister Edukacji Narodowej podjął decyzję o wprowadzeniu rozwiązań ułatwiających czasową obsadę tych stanowisk, z pominięciem wymogu konkursowego wyłaniania kandydatów na te stanowiska.

W związku z powyższym, w sytuacji zaistnienia konieczności obsadzenia przez organy prowadzące stanowiska dyrektora jednostki systemu oświaty przed dniem 2 września 2020 r. rozporządzenie przewiduje następujące rozwiązania:

- 1) wprowadzenie możliwości przedłużenia powierzenia stanowiska dyrektora jednostki systemu oświaty dotychczasowym dyrektorom tych jednostek na okres do 31 sierpnia 2021 r., tj. na 1 rok szkolny;
- 2) wprowadzenie możliwości powierzenia pełnienia obowiązków dyrektora jednostki systemu oświaty wicedyrektorowi albo nauczycielowi tej jednostki w przypadku braku wicedyrektora, określając maksymalny okres tego powierzenia, tj. do 31 sierpnia 2021 r.;
- 3) wprowadzenie możliwości przedłużenia powierzenia pełnienia obowiązków dyrektora jednostki systemu oświaty na okres do dnia 31 sierpnia 2021 r., w przypadku gdy organ prowadzący powierzył już pełnienie tych obowiązków wicedyrektorowi, a w jednostkach, w których nie ma wicedyrektora, nauczycielowi tej jednostki;
- 4) wprowadzenie możliwości w przypadku nowo zakładanych jednostek systemu oświaty powierzenia przez organ prowadzący stanowiska dyrektora jednostki systemu oświaty ustalonemu w porozumieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny kandydatowi na okres do dnia 31 sierpnia 2021 r.

Zgodnie z przepisami projektowanymi w § 11j, w roku szkolnym 2019/2020 egzamin ósmoklasisty dla uczniów szkół podstawowych, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, realizujących kształcenie na odległość, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz egzamin maturalny dla absolwentów szkół ponadpodstawowych, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, którzy realizowali kształcenie na odległość, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, może być przeprowadzony w siedzibie przedstawicielstwa dyplomatycznego urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej, właściwych za względu na miejsce zamieszkania ucznia lub absolwenta za granicą, wskazanej przez Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą w porozumieniu z kierownikiem właściwego przedstawicielstwa dyplomatycznego, urzędu konsularnego lub przedstawicielstwa wojskowego Rzeczypospolitej Polskiej. Projektowane rozwiązanie ma na celu umożliwienie uczniom mieszkającym za granicą i uczestniczącym w kształceniu na odległość w szkołach, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, udział w egzaminie ósmoklasisty i egzaminie maturalnym bez

konieczności przyjazdu do Polski, co ze względu na obecne obostrzenia w międzynarodowym ruchu pasażerskim, wynikające z zagrożenia COVID-19, mogłoby stanowić czynnik wykluczający ww. uczniów z możliwości przystąpienia do ww. egzaminów.

Ponadto, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 czerwca 2005 r. w sprawie stypendiów Prezesa Rady Ministrów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (Dz. U. poz. 890 oraz z 2019 r. poz. 1615), dyrektor szkoły artystycznej przedstawia do dnia 15 kwietnia ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego wnioski o przyznanie stypendium uczniowi klasy programowo najwyższej. W roku 2020 dopełnienie ww. terminu przez dyrektorów szkół artystycznych, ze względu na czasowe ograniczenie funkcjonowania jednostek systemu oświaty, w tym także szkół artystycznych, w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, byłoby znacząco utrudnione i mogłoby powodować dodatkowe zagrożenia. W powyższej zmianie określono więc w stosunku do bieżącego roku termin składania wniosków do 5 czerwca, tak aby umożliwić sprawne rozpatrzenie wniosków i przyznanie stypendiów w bieżącym roku szkolnym. Zmiany terminu składania ww. wniosków o stypendium będzie dotyczyła 260 szkół artystycznych oraz 3401 uczniów tych szkół, klas programowo najwyższych.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego i jest uzasadniony ważnym interesem państwa.

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych wymagających notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) oraz nie podlega notyfikacji na zasadach przewidzianych w tym rozporządzeniu.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia.

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), należy stwierdzić, że rozporządzenie uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.